

Verlenging Bedrijven Investerings Zone (BIZ) Centrum Borger 2025-2029

Meerjarenprogramma

ONDERNEMERS BORGER

ondernemersborger.nl

Ondernemersvereniging Borger
Grote Brink 2d
9531 AL, Borger
voorzitter@ondernemersborger.nl

BRDG Advies
Wederik 1
9801 LX, Zuidhorn
info@brdgadvies.nl

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
	1.1 Terugblik: start BIZ in 2020	4
	1.2 Werkgroep BIZ: evalueren en vooruit kijken	4
	1.3 Voorstel continuering BIZ in 2025-2029	5
	1.4 Leeswijzer	5
2.	Het BIZ-instrument toegelicht	7
	2.1 De BIZ-wet	7
	2.2 Voordelen van een BIZ	9
3.	Evaluatie BIZ 2020-2024	10
4.	Doelstelling 2025-2029	17
5.	Meerjarenprogramma 2025-2029	18
6.	BIZ-gebied	20
7.	Tariefstelling	22
8.	Begroting en jaarprogramma 2025	24
9.	Organisatie en proces	26
	9.1 Organisatie	26
	9.2 Proces	26

1 - Inleiding

1.1 Terugblik: start BIZ in 2020

Vanaf 2020 is de Bedrijven Investerings Zone (BIZ) voor ondernemers (gebruikers) gestart in het centrum van Borger, met als doel om met structurele financiële middelen het centrum aantrekkelijk te maken en te verlevendigen. Een bruisend centrum, met een sterk imago, grote bezoekersaantallen en een groter omzet voor de ondernemers: dat is het doel!

Vóór 2020 werden de activiteiten van de Ondernemersvereniging Borger (OVB) gefinancierd via contributies van leden. Met de invoering van de BIZ veranderde dat; iedere ondernemer in het centrum betaalde vanaf 2020 mee aan een jaarlijks fonds. Op deze manier hebben de ondernemers in het centrum meer zeggenschap over hun eigen geld en uitgaven en is het budget voor zaken als evenementen, marketing, aankleding en samenwerking vele malen groter dan voorheen. Met de BIZ brachten de ondernemers in Borger de afgelopen jaren een budget van bijna €50.000 per jaar bijeen. Daarnaast ontvangt de OVB nog bijdrages van ondernemers buiten het BIZ-gebied. Afgerond levert dit een totaalbudget op van bijna €60.000 per jaar. Daarmee is de afgelopen vijf jaar circa €300.000 in activiteiten en initiatieven geïnvesteerd die ten goede komen aan ondernemers in Borger in het algemeen en specifiek in het centrum van Borger. In de evaluatie in hoofdstuk 3 kijken we terug op deze periode.

Met de start van de BIZ kreeg de Stichting BIZ Centrum Borger (vanaf hier: Stichting) de rol van ontvanger en beheerder van de BIZ-middelen. De OVB is verantwoordelijk voor de uitvoering van de beoogde activiteiten. De Stichting stelt voorafgaand aan een jaar een begroting en jaarplan op en aan het eind van een jaar een jaarrekening en jaarverslag. De Stichting is vanuit de wet op de BIZ wettelijk verplicht om aan alle partijen die een bijdrage doen aan de BIZ kosteloos de bovengenoemde stukken te verstrekken. Deze stukken worden ook jaarlijks besproken in de algemene ledenvergadering van de OVB.

1.2 Werkgroep BIZ: evalueren en vooruit kijken

Van rechtswege heeft een BIZ een maximale termijn van vijf jaar. De termijn loopt af op 31 december 2024. Dat betekent dat we, om door te kunnen gaan met onze investeringen in het centrum, de BIZ moeten verlengen. Vanaf het voorjaar 2024 is een werkgroep opgestart vanuit het bestuur van de OVB, aangevuld met enkele enthousiaste leden. Samen hebben we de werking van de BIZ in de afgelopen jaren besproken en kijken we naar de komende jaren en de keuzes die we daarvoor zouden moeten maken. De werkgroep is, net als vijf jaar geleden, professioneel begeleid door Mischa de Gier van bureau BRDG Advies.

Het resultaat kunt u vinden in dit businessplan.

1.3 Voorstel continuering BIZ in 2025-2029

Wij, als bestuur OVB en de werkgroep BIZ, zijn ervan overtuigd dat de afgelopen vijf jaar hebben bewezen dat de BIZ heeft bijgedragen aan de aantrekkelijkheid van het centrum van Borger. Zowel inwoners, regiobezoekers als toeristen weten ons centrum te vinden en dat willen we graag zo houden. Om ook in de toekomst te kunnen blijven investeren in het centrum van Borger is het van belang om genoeg financiële middelen te hebben. Middels de BIZ hebben wij als ondernemers directe invloed op wat er met ons geld gebeurt en kunnen we net als de afgelopen vijf jaar bouwen aan ons centrum. Als ondernemers hebben we namelijk een gezamenlijk belang en dat is een levendig, aantrekkelijk en goed functionerend centrum.

De BIZ is de basis van onze collectieve activiteiten. Vanuit zowel bestuur als de betrokken vrijwilligers kunnen we zeggen dat de BIZ kansen, duidelijkheid en energie geeft om iets moois te bouwen. We hoeven niet keer op keer te 'leuren' om budget en we kunnen initiatieven door de jaren heen opbouwen. Dat maakt dat we elk jaar succesvoller worden in wat we doen. Deze basis maakt dat het voor alle vrijwilligers leuk blijft om zich in te blijven zetten en niet teveel energie te verliezen aan randzaken. Het is voor een kern als Borger cruciaal dat vrijwilligers zich enthousiast in blijven zetten: met de BIZ zorgen we voor de basis.

Als OVB bestuur doen wij dan ook aan u als collega-ondernemer het voorstel om de BIZ te verlengen, voor de periode 2025-2029. De basis is het hier voorliggende plan. In dit businessplan kijken we terug op de afgelopen vijf jaren en zetten we onze keuzes voor de komende 5 jaar uiteen. We hopen dat dit u kan overtuigen om straks tijdens de stemronde weer, net als wij, vóór de BIZ te stemmen.

Elke gebruiker in het BIZ-gebied mag opnieuw zijn/haar stem uitbrengen of hij/zij vóór of tégen de verlenging van de BIZ is. Alleen bij voldoende stemmen wordt de BIZ verlengd.

Helpt u ons door te bouwen aan een sterk centrum van Borger?!

Wat als er geen BIZ meer is?

De BIZ heeft de afgelopen jaren zijn kracht laten zien. Indien de BIZ onverhoopt vanaf 2025 niet verlengd zou worden, vanwege onvoldoende vóór-stemmen, dan heeft dat grote impact op de korte en lange termijn. Op korte termijn kunnen we activiteiten, zoals evenementen, niet meer voortzetten. Op de langere termijn moeten we dan ook op zoek naar een andere manier van collectieve financiering (bijvoorbeeld via het oude contributiegeld). Dit betekent dat het budget voor het centrum van Borger aanzienlijk kleiner zal worden. We denken dat op dat moment de animo om zich als vrijwilliger in te zetten ook zal verminderen. Uw stem is van groot belang voor de voortzetting van de BIZ!

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het BIZ-instrument toegelicht. Wat houdt de BIZ-wet in en wat zijn de belangrijkste aspecten van het instrument? Ook worden de voornaamste voordelen van de BIZ belicht, zoals dat ondernemers zelf aan het stuur zijn en de mogelijkheden tot een groter budget. In hoofdstuk 3 wordt de vorige BIZ-periode van 2020-2024 geëvalueerd. Onder andere de doelstelling die destijds is opgesteld en de daarbij behorende hoofdthema's komen in dit hoofdstuk aan bod. De doelstelling voor de komende BIZ-periode zal hetzelfde zijn en wordt in hoofdstuk 4 verder toegelicht. Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 het meerjarenprogramma voor 2025-2029 beschreven. Hierbij is aandacht voor de 7 belangrijkste hoofdthema's waar we ons voornamelijk op willen focussen. Hoofdstuk 6 en 7 gaan respectievelijk in op de afbakening van het BIZ-gebied en de tariefstelling. In hoofdstuk 8 wordt de begroting weergegeven, waarbij per thema de kosten op een rij worden gezet. Hoofdstuk 9 sluit af met enkele zaken wat betreft de organisatie en het proces.

2 - Het BIZ-instrument toegelicht

2.1 De BIZ-wet

In 2009 is de Wet op de Bedrijven Investerings Zones (kortweg: BIZ-wet) ingevoerd, eerst als experimentenwet en vanaf 2014 als officiële wet. Via de BIZ-wet kunnen bedrijven en/of vastgoedeigenaren[1] in een afgebakend geografisch gebied (zoals een winkelgebied of een bedrijventerrein) samenwerken door middel van gezamenlijke investeringen in (vooraf vastgelegde) onderwerpen als promotie/marketing, evenementen, veiligheid, uitstraling, organisatie, faciliteiten et cetera.

Doel van deze investeringen is om het gebied te verbeteren op gebied van leefbaarheid, aantrekkingskracht en economisch functioneren. Dit is uiteindelijk goed voor:

- Bewoners / bezoekers / werknemers (aantrekkelijker gebied);
- Ondernemers (goede voorwaarden om het bedrijf te laten renderen);
- Eigenaren (vastgoedwaarde).

In de BIZ-wet liggen de regels voor de totstandkoming en uitvoering van een BIZ-fonds vast. Een aantal belangrijke aspecten daarin zijn:

- **BIZ-introductie op verzoek van ondernemers**

Een gemeente faciliteert een BIZ enkel als ondernemers daarom vragen. Ze kan of mag zelf geen initiatief nemen. Als dat verzoek er is en de juiste procedures zijn doorlopen, zal een gemeente de aanvraag voor een BIZ faciliteren via het opstellen van een BIZ-verordening die de gemeenteraad aanneemt.

- **Financiële grondslag: opslag op OZB-belasting**

De middelen in een BIZ-gebied worden geïnd via de gemeentelijke OZB-belasting op niet-woningen in het afgebakende BIZ-gebied. In de praktijk gaat het dan met name om (semi-)commerciële panden. Maatschappelijke panden zoals scholen worden vaak vrijgesteld. De BIZ-bijdrage is een bedrag gerelateerd aan de WOZ-waarde van het pand. Er wordt een aparte BIZ-heffing in rekening gebracht; deze aanslag zal worden vermeld op de gecombineerde aanslag OZB en rioolheffing. Woningen en vooraf vastgestelde uitzonderingscategorieën betalen niet mee. De ondernemers (als initiatiefnemers van de BIZ) kunnen zelf een voorstel doen hoe hoog de opslag is en hoe deze bepaald wordt[2].

[1] We beperken ons vanaf hier tot bedrijven/ondernemers, omdat we in Borger een verlenging van de gebruikers-BIZ beogen.
[2] Zie ook hoofdstuk 7.

- **Totstandkoming is een democratisch proces**

Voor de instelling van een BIZ vindt een formele stemronde plaats: de draagvlakmeting. Alle partijen die potentieel in een BIZ-gebied aangeslagen worden, worden uitgenodigd te stemmen over het opgestelde BIZ-voorstel. Daarbij geldt dat enkel een BIZ ingevoerd wordt als:

- Er een opkomst is van minimaal 50% van de potentieel aangeslagen partijen; én
- Van de opkomst, minimaal 2/3e 'ja' heeft gestemd; én
- De 'ja-stemmers' een hogere WOZ-waarde vertegenwoordigen dan de 'nee-stemmers'.

Als aan één van deze voorwaarden niet is voldaan, wordt er géén BIZ ingevoerd.

- **Ondernemers bepalen binnen de BIZ-organisatie wat er met de middelen gebeurt**

De middelen die met een BIZ gegenereerd worden, dienen ingezet te worden voor collectieve activiteiten in het betreffende gebied. Wat belangrijk is, is dat de hoofdlijnen waarop een BIZ-gebied wil inzetten worden vastgelegd in een meerjarenplan en dat er jaarlijks een activiteitenplan wordt opgesteld, waarin concreet beschreven staat hoe de BIZ-organisatie zaken wil organiseren zodat aan deze hoofdlijnen wordt gewerkt.

- **De inkomsten en uitgaven van een BIZ-fonds zijn aan regels over transparantie gebonden**

Wanneer een BIZ-wordt ingesteld en de inning plaatsvindt, keert de gemeente de middelen uit aan de verantwoordelijke BIZ-organisatie. In ons geval is dat de Stichting BIZ Centrum Borger. De gemeente doet dat op basis van een jaarlijks aan te leveren activiteitenplan, die een basis moet hebben in het meerjarenplan waarover door de ondernemers is gestemd. De BIZ-organisatie is verplicht om te rapporteren over deze activiteiten en bijbehorende uitgaven aan alle partijen die aangeslagen worden in een BIZ-gebied én aan de gemeente. Daarnaast leggen de BIZ-organisatie en de gemeente in een uitvoeringsovereenkomst specifiek vast hoe de partijen met elkaar samenwerken en wat ze van elkaar verwachten.

- **Een BIZ heeft een vaste looptijd van maximaal vijf jaar**

Initiatiefnemers zijn vrij om de looptijd van een BIZ te kiezen, met een minimum van één en een maximum van vijf jaar. Veelal wordt in de praktijk gekozen voor een looptijd van vijf jaar, omdat de aanloopperiode naar een BIZ veel tijd en inzet vergt. Na de gekozen periode vervalt een BIZ in principe automatisch, tenzij er een bewuste keus gemaakt wordt om de werking van een BIZ weer (met maximaal vijf jaar) te verlengen.

> Dit is nu aan de orde in Borger: na een periode van vijf jaar is de eerste BIZ-periode voor ondernemers in het centrum van Borger ten einde. Dus is een stemronde om te verlengen noodzakelijk.

Dit dient weer te gebeuren op dezelfde wijze als bij de totstandkoming van een BIZ: met een stemronde, een meerjarenprogramma en gemeentelijke besluiten. Op deze manier krijgen ondernemers dus elke vijf jaar de kans om te besluiten of ze wel of niet met het instrument BIZ door willen gaan.

2.2 Voordelen van een BIZ

De BIZ wordt over het algemeen als een robuust en efficiënt instrument gezien dat meer voordelen dan nadelen kent. Dit is de reden dat er anno 2024 in Nederland zo'n 400 BIZ-gebieden actief zijn. De belangrijkste voordelen die hierbij over het algemeen naar voren worden gebracht zijn:

1. Rechtvaardige verdeling van lasten

Een verdeelsleutel op grond van de WOZ-waarde, waarin iedere ondernemer in een winkelgebied meebetaalt, is een relatief eerlijke manier om de lasten te verdelen die collectieve investeringen in een winkelgebied met zich meebrengen. Zo betaalt iedereen mee die profiteert en drukken de kosten daarmee niet enkel op hen die vrijwillig meebetalen. Daarnaast kan met een verdeelsleutel op grond van de WOZ-waarde onderscheid worden gemaakt naar grootte van het bedrijf: de grootste bedrijven in het centrum hebben relatief de grootste eigendommen in het centrum en hebben relatief het grootste belang bij investeringen in dat centrum.

2. Wettelijke rechten en plichten

Met invoering van een BIZ wordt er gewerkt volgens een aantal wettelijk vastgelegde procedures en regels. Zo is een democratisch proces bij de totstandkoming verplicht, zodat volstrekt duidelijk is of een meerderheid zich kan vinden in de voorstellen, ligt de duur van een BIZ-periode vast en zijn er verplichtingen om inzage te geven in de inning en uitgave van de middelen die opgehaald worden in een BIZ-gebied. Daarmee kan er geen twijfel bestaan over wat er met het geld gebeurt en liggen de belangen van de bijdrageplichtigen voldoende vast.

3. Brede inningsbasis en mogelijkheden tot groter budget

Doordat alle ondernemers meebetalen (en niet alleen hen die dat vrijwillig doen zoals bij vrijwillige contributie) ontstaat een sterke inningsbasis. Dit biedt de mogelijkheid om tot een robuust gezamenlijk budget te komen om de gewenste collectieve investeringen in een winkelgebied vorm te geven.

4. BIZ zorgt voor stabiliteit

Wanneer een winkelgebied kiest voor een BIZ, betekent dit helderheid voor een periode van (maximaal) vijf jaar:

- voor ondernemers is er duidelijkheid over het bedrag dat ze kwijt zijn aan een BIZ;
- voor de uitvoeringsorganisatie betekent dit duidelijkheid over het jaarlijks te besteden budget, zodat dit optimaal efficiënt ingezet kan worden. Dit in tegenstelling tot een situatie met contributies, waarin leden altijd hun lidmaatschap op kunnen zeggen.

5. Periodieke herevaluatie

De maximale periode van vijf jaar betekent dat bij afloop van deze periode alle bijdrageplichtige partijen kunnen bepalen of ze wel of niet door willen met een BIZ-systeem en zo ja, hoe ze dat willen. Ook verplicht het de BIZ-organisatie om helder en duidelijk neer te zetten wat de inzet heeft opgeleverd en waarom voortzetting in een nieuwe periode een goed idee is. Daarmee zorgt deze periodieke herevaluatie voor meer sturing bij de ondernemers en wordt de BIZ-organisatie scherp gehouden om de middelen zo goed mogelijk in te zetten conform de belangen van de ondernemers.

6. Ondernemers zelf aan het stuur

Bij een BIZ worden de middelen geïnd via de gemeente. Er zijn ook andere manieren waarop de gemeente middelen kan innen bij bedrijven en deze kan doorzetten naar een vereniging, zoals een generieke OZB-opslag. Hoewel ook daar de initiatiefnemers de voorwaarden bepalen, is dit niet wettelijk vastgelegd. Theoretisch kan een gemeenteraad dan ook besluiten (zonder goedkeuring van ondernemers) om de opslag ongedaan te maken of anders in te zetten. Met een BIZ kan dit niet, op basis van de wetgeving.

7. Eenvoudig inningssysteem

Voor de gemeente is het inningsproces voor de BIZ, zodra dit is opgestart, relatief eenvoudig. De administratieve handeling, namelijk de aanslag gemeentelijke belastingen, wordt immers al uitgevoerd; er is enkel een extra heffing die daarin wordt ondergebracht. Daarnaast worden er heldere afspraken vastgelegd (waarvoor de basis vastligt in de BIZ-wet) tussen gemeente en de ontvanger van de BIZ-middelen over subsidie-aanvraag, -uitkering en -vaststelling/ verantwoording. Dit alles maakt ook dat de inningskosten (die de gemeente wettelijk gezien in mag houden op het geïnde bedrag) beperkt kunnen blijven.

3 - Evaluatie BIZ 2020-2024

In 2020 is een doelstelling geformuleerd die als volgt luidt:

> *"De gebruikers van commerciële panden in het BIZ-gebied in het centrum van Borger willen samen werken aan een hoge kwaliteit van het centrum van het dorp. Daarbij hoort het collectief organiseren van activiteiten, die bijdragen aan de sfeer, uitstraling, levendigheid, aantrekkingskracht, gastvrijheid, ondernemerschap en veiligheid van het centrum. Dit zodat toeristen, bezoekers en bewoners verleid worden zoveel mogelijk het dorp te bezoeken en daar hun aankopen en bestedingen te doen. Dit ten gunste van leefbaarheid en het economisch functioneren van de aanwezige bedrijven en in gezamenlijkheid met bewoners en andere betrokkenen. Doelgroepen zijn inwoners van het dorp, bezoekers uit de omliggende regio en toeristen."*

Vanuit deze doelstelling is destijds een meerjarenprogramma opgesteld die inging op de volgende hoofdthema's:

1. Een bruisend Borger, met bestaande en nieuwe activiteiten;
2. Sfeervolle aankleding in zomer en winter;
3. Marketing en promotie;
4. Professionele en bindende vereniging;
5. Samenwerking met bewoners, gemeente en toeristische sector;
6. Ondernemerschap;
7. Collectieve inkoop;
8. Bijzondere initiatieven.

Start BIZ in corona-tijd

De uitslag van de BIZ was nog maar nauwelijks bekend, of het coronavirus deed zijn intrede in Nederland. De coronapandemie (grofweg 2020-2022) was een zware periode. Het centrum van Borger, met al haar ondernemers, heeft te lijden gehad onder de pandemie. Winkelsluitingen, winkelen op afspraak en de 1,5 meter afstand zorgden voor moeilijke omstandigheden voor zowel retail als horeca. Ook voor de BIZ waren er negatieve gevolgen te merken; evenementen konden niet georganiseerd worden en het aantrekken van veel bezoekers werd actief ontmoedigd. Dat betekent niet dat we stil hebben gezeten: waar we konden, organiseerden we toch evenementen (zoals de 'Sint Maarten-drive through') en ook hebben we budget en tijd geïnvesteerd in het ontwikkelen van marketingproducten, zoals rondom mascotte Oek. Daar plukken we nu nog de vruchten van. Gelukkig hebben we vanaf 2022 de overgebleven middelen in kunnen zetten om ons centrum weer op de kaart te zetten.

Actieve vereniging

We kunnen concluderen dat de BIZ een sterke basis heeft gelegd onder onze vereniging. Naast de rol van het bestuur is er inmiddels een werkgroep evenementen en activiteiten in het leven geroepen: de Activiteiten Commissie Borger (ACB). De ACB is een enthousiaste groep ondernemers die, op basis van budget uit de OVB (met name BIZ) elk jaar weer een serie mooie activiteiten organiseert. Deels doet de ACB dat zelf en deels zorgen we ervoor dat andere partijen financieel ondersteund worden om evenementen in ons mooie centrum te organiseren. Zoals al eerder vermeld zorgt met name het feit dat we door de BIZ verzekerd zijn van stabiele inkomsten voor meerdere jaren, dat het voor alle vrijwilligers leuk blijft: ze hoeven niet continue bezig te zijn met het verkrijgen van middelen of de vraag of 'het evenement ook volgend jaar door kan gaan'. De energie kan gaan zitten in het organiseren en verder uitbouwen van mooie evenementen.

Bruisende evenementen in Borger

De jaarkalender was de afgelopen jaren goed gevuld:

- Het **Koningsdag**-ontbijt is inmiddels al jaren een begrip en groeit nog steeds qua populariteit.
- Een goede **Sinterklaasintocht** is inmiddels niet meer weg te denken uit Borger en die verantwoordelijkheid nemen we graag als ondernemers.
- In de decembermaand organiseren we elk jaar een sfeervolle **kerstmarkt** die grote aantallen bezoekers naar Borger trekt.
- Ook met **Pasen** worden diverse evenementen georganiseerd.
- De **Nacht van Borger** is elk jaar weer een feest waar met name lokale en regionale inwoners naar uitkijken.
- Een zeer succesvol nieuw evenement is de **Winkelweek**: een feestweek vol met acties, activiteiten en optredens. In enkele jaren is de Winkelweek uitgegroeid tot één van de grootste evenementen van Borger en we voorzien nog verdere groei. Wat de Winkelweek extra effectief maakt is dat deze georganiseerd wordt in november: relatief een rustige periode met weinig toeristen. Juist in een dergelijke periode is het extra belangrijk om evenementen te organiseren die extra bezoekers trekken en omzet genereren.
- Tijdens het regionaal bekend Oostermoer-evenement zijn diverse activiteiten in Borger georganiseerd, zoals de **lichtjestoer**.
- Niet door de OVB/ACB georganiseerd, maar wel vanuit de BIZ ondersteund is de **Oekloop/Hunebedloop** die onder andere dwars door het centrum van Borger gaat. Sinds een paar jaar is ook dit evenement zeer populair geworden.

Bovenstaande is slechts een greep uit de activiteiten in het centrum, die mede of in afstemming met de ondernemers worden georganiseerd. We benoemen bijvoorbeeld ook nog **Brommers Kiek'n**, uiteraard de **zomermarkten** en ook zijn we regelmatig in contact met sportverenigingen om bijvoorbeeld demo's of toernooien in het centrum te organiseren.

Een sfeervol centrum: bloemetjes en lichtjes

Een belangrijk doel bij het begin van de BIZ in Borger was het financieren van aankleding van het centrum. Dat doen we elk jaar op twee manieren:

- Vanaf het vroege voorjaar tot ergens in oktober (afhankelijk van de temperaturen) worden bloemetjes (hanging baskets) opgehangen in het gehele centrum.
- In december versieren we het centrum met kerstverlichting.

Deze inzet hebben we de afgelopen jaren elk jaar kunnen doen met behulp van de BIZ.

Samenwerking in Hunebedhoofdstad

Zoals in het meerjarenprogramma benoemd, werken we sinds 2020 goed samen met andere betrokken organisaties in (het centrum van) Borger. Het gaat dan om de gemeente Borger-Odoorn, stichting Dorpsbelangen Borger, dat de bewoners vertegenwoordigt en Stichting Bestemming Borger-Odoorn, dat het toerisme in de gemeente promoot. Samen werken we onder de vlag van 'Hunebedhoofdstad'. Het gezamenlijke doel is om Borger leefbaar en dynamisch te houden: een plek om fijn te wonen, waar de bezoeker zich thuis voelt en de ondernemer een goed inkomen verdient. Daarbij trekken we soms samen op als onze belangen hetzelfde zijn of proberen we een goede balans te vinden, wanneer de belangen net iets anders liggen.

Naast het onderlinge contact, dat op zich al belangrijk is, zorgen we er ook voor dat we samen optrekken op het gebied van marketing en activiteiten, zowel voor bewoners als voor bezoekers/toeristen. Zo werken we aan een leefbaar Borger én aan de promotie van Borger.

Promotie en marketing

Op het gebied van marketing en promotie hebben we sinds de invoering van de BIZ en de start van Hunebedhoofdstad diverse stappen gemaakt richting een professionelere marketingaanpak:

- Voor de promotie van Borger gebruiken we het huismerk van Hunebed Hoofdstad, zichtbaar in de vlaggen op straat, op de website, op social media en via divers foldermateriaal. Dit geeft herkenbaarheid.
- Als ondernemers zijn we daarnaast volop bezig te communiceren over alle activiteiten via onze eigen social media (Facebook en Instagram).
- Een belangrijke stap in onze identiteit hebben we gezet met het lanceren van Oek, onze mascotte uit de hunebed-tijd. Oek is als levensgrote mascotte aanwezig bij veel van onze evenementen. Ook zijn er bij ondernemers diverse cadeau-artikelen van Oek beschikbaar, zoals knuffels en sleutelhangers. Ook heeft Oek op de Brink zijn eigen 'selfiespot'. Identiteit en herkenbaarheid (door herhaling) zijn belangrijke steekwoorden bij de manier waarop we Oek voortdurend inzetten.
- In Borger hebben we de Waardecheque geïntroduceerd: een kadokaart die bij een groot aantal bedrijven in Borger aangeschaft en besteed kan worden. Doel is om inwoners en bezoekers de kans te geven een leuke kadokaart aan iemand te geven die vervolgens lokaal besteed kan worden (als tegenhanger van de VVV-bon en kaarten van bekende ketens/platforms).
- Op de Brink staat sinds enige tijd het I♥Borger-sign, dat opgezet is in samenwerking met de partners vanuit Hunebedhoofdstad.

- Met name rond de theaterproductie mammoet hebben we flink ingezet op promotie van de mammoet als verwijzing naar het prehistorische verleden van Borger. Momenteel is deze promotie nog zichtbaar via de corenstalen mammoet bij de afslag vanaf de N34/Hunebedhighway en de witte mammoet die aan de rand van Borger vindbaar is.

Bijeenkomsten en andere initiatieven

Als OVB organiseren we regelmatig onze ALV's, waar mogelijk met een leuke spreker. Het afgelopen jaar konden ondernemers en andere aanwezigen nog genieten van het optreden en de goocheltrucs van Hans Kazàn. Idealiter organiseren we ook elk jaar een ondernemersuitje om de onderlinge verbinding te versterken. De afgelopen editie is door omstandigheden helaas niet doorgegaan.

75 jaar vrijheid

In ons meerjarenprogramma hadden we flinke ambities voor de viering van 75 jaar vrijheid. Deze ideeën konden helaas geen doorgang vinden door de coronacrisis. We hebben deze ambities opnieuw voor de viering van 80 jaar vrijheid, in 2025 en hopen dat er dan geen virus is dat roet in het eten gooit.

Vooralsnog geen interesse in collectieve inkoop

Aan het begin van de BIZ-periode leek het ons een goed idee te verkennen of er animo zou zijn voor collectieve inkoop, bijvoorbeeld op het gebied van afvalverwerking of energie. In de praktijk blijkt dat hier niet genoeg animo is en de inspanning weegt dan niet op tegen het effect. Tijdens de looptijd van de BIZ hebben we besloten hier niet mee verder te gaan.

4 - Doelstelling 2025-2029

5 jaar geleden is de doelstelling voor de BIZ als volgt gedefinieerd:

> *"De ondernemers (gebruikers van commerciële panden) in het BIZ-gebied in het centrum van Borger willen samen werken aan een hoge kwaliteit van het centrum van het dorp. Daarbij hoort het collectief organiseren van activiteiten, die bijdragen aan de sfeer, uitstraling, levendigheid, aantrekkingskracht, gastvrijheid, ondernemerschap en veiligheid van het centrum. Dit zodat toeristen, bezoekers en bewoners verleid worden zoveel mogelijk het dorp te bezoeken en daar hun aankopen en bestedingen te doen. Dit ten gunste van leefbaarheid en het economisch functioneren van de aanwezige bedrijven en in gezamenlijkheid met bewoners en andere betrokkenen. Doelgroepen zijn inwoners van het dorp, bezoekers uit de omliggende regio en toeristen."*

We concluderen dat deze ambitie robuust is. Nog steeds is dit precies waarom we als ondernemers met de BIZ aan de slag zijn. We blijven deze ambitie dan ook hanteren.

Wel willen we ons, ten opzichte van de afgelopen 5 jaar richten op een aantal specifieke sub-doelstellingen:

- Borger trekt in de vakantiemaanden en in het voorjaar/najaar een aanzienlijke hoeveelheid bezoekers. Dat is heel mooi, maar een ondernemer moet het hele jaar rond kunnen komen. We willen dan ook meer nog dan nu aandacht hebben op leuke initiatieven buiten het hoogseizoen. De Winkelweek in november is een goed voorbeeld. We willen hier de komende jaren mee aan de slag.
- Meer nog dan nu willen we ons als (centrum van) Borger zijnde op de kaart zetten als bestemming voor gezinnen met kinderen en voor fietsers. Borger is een prachtige bestemming om een (mid)dagje naar toe te gaan: met de activiteiten, met het Hunebedmuseum, met de terrassen, horeca en winkels. Een goede speeltuin in het centrum en nog meer faciliteiten voor (elektrische) fietsers zou het verhaal compleet maken. We willen de komende vijf jaar echt kijken hoe we de gezinnen en de fietsers nog meer naar ons toe kunnen trekken.

5 - Meerjarenprogramma 2025-2029

De afgelopen vijf jaar hebben we ons volop ingezet op de thema's zoals benoemd in hoofdstuk 3. We denken dat het inzetten van onze tijd en het BIZ-geld zinvol zijn voor (het centrum van) Borger als geheel en voor de ondernemers in het bijzonder. Samenwerking, aankleding en sfeer, evenementen en activiteiten en marketing en promotie waren daarbij de belangrijkste onderdelen. We willen deze koers op hoofdlijnen voortzetten.

Concreet betekent dit dat we de komende vijf jaar aan de slag willen met de volgende thema's:

Thema 1: Een bruisend Borger, met bestaande en nieuwe activiteiten

We willen de inzet vanuit de ACB op een goede activiteitenkalender voortzetten. Speerpunten blijven bekende evenementen zoals rond Sinterklaas, Kerst, het Koningsdagontbijt, Nacht van Borger en de zomeractiviteiten. Ook de Winkelweek willen we zeker verder uitbouwen. We blijven evenementen door andere organisaties steunen, met als voorwaarde dat (een aanzienlijk deel) van het evenement in het centrum van Borger plaatsvindt en zorgt voor activiteit, gezelligheid en extra bezoekers. Daarnaast gaan we specifiek aan de slag om evenementen te vinden die Borger ook in het laagseizoen (grofweg januari-mei en september-november) gezelliger maken. Daarbij letten we op onze doelgroep: dat zijn inwoners en regiobezoekers, maar zeker ook toeristen. Gezinnen met kinderen en fietsers zijn daarbij een specifieke focusgroep.

Thema 2: Sfeervolle aankleding in zomer en winter

We continueren de jaarlijkse inzet op een mooie aankleding van Borger. De hanging baskets en de decemberverlichting hebben daarbij prioriteit, maar we willen voortdurend kijken naar nieuwe mogelijkheden en ideeën om Borger nog sfeervoller te maken. Dat hebben we de afgelopen jaren gedaan met de mammoeten, de selfiespot, en het I♥Borger-sign en ook in de komende jaren komen er ongetwijfeld nieuwe kansen voorbij.

Thema 3: Marketing en promotie die onze identiteit en aantrekkingskracht versterkt

In de samenwerking onder de vlag van Hunebedhoofdstad hebben we een herkenbare en stabiele marketingaanpak gevonden. We willen deze verder doorzetten en uitbouwen, zodat Borger nog meer bekend staat als Hunebed-dorp en als ideale bestemming voor een (mid)dagje, een fietstochtje of een vakantie. De rol van Oek is daarbij specifiek voor het centrum van Borger heel waardevol. Deze mascotte geeft ons echt een eigen gezicht. Ook de vertaling van Oek in cadeau-artikelen blijven we continueren en mogelijk uitbreiden.

Thema 4: Een professionele en bindende vereniging

Betrokkenheid van leden is een speerpunt in een klein centrum als Borger. We hebben elkaar nodig om samen een sterk centrum te vormen. We hebben elkaar ook nodig om al het moois dat we organiseren voor elkaar te krijgen. Dan gaat het met name om vrijwilligerswerk en bestuursfuncties. We willen de groep die daar een rol in wil spelen de komende jaren uitbreiden. Dat doen we door voortdurend persoonlijk contact te onderhouden en regelmatig leuke bijeenkomsten en uitjes te organiseren.

Thema 5: Samenwerking binnen Hunebedhoofdstad

De samenwerking binnen Hunebedhoofdstad bevalt ons goed. Samen met gemeente, bewoners en de toeristische sector bundelen we onze energie en bereiken we meer. We zetten die samenwerkingsrelatie voort en blijven ons constructief opstellen in alles wat er speelt in Borger.

Ook zullen we onze rol als belangenbehartiger serieus nemen en bewaken. Bij belangrijke thema's, bijvoorbeeld op gebied van infrastructuur, parkeren, woningbouw, onderhoud en veiligheid zullen we opkomen voor de belangen van ondernemers. Waar mogelijk trekken we daarbij op met de bewoners.

Thema 6: Inspiratie voor goed ondernemerschap

Ondernemen is soms een eenzaam vak. Iedereen heeft het van tijd tot tijd nodig eens goed te sparren over zijn bedrijf en geïnspireerd te worden. De komende jaren willen we met enige regelmaat een leuke en interessante spreker uitnodigen, bijvoorbeeld in combinatie met een reguliere (ALV-)bijeenkomst. Zo krijgen onze ondernemers weer nieuwe ideeën of een spiegel voorgehouden, met als doel dat ondernemen energie geeft, dat nieuwe kansen in beeld komen en dat onze ondernemers een goede economische toekomst tegemoet gaan.

Thema 7: Bijzondere initiatieven

We besteden de komende jaren aandacht aan enkele specifieke thema's:

- Op het gebied van evenementen gaan we 'de herkansing' in voor wat betreft de viering van de Bevrijding. 5 jaar geleden lukte dit niet door corona met 75-jaar bevrijding, maar dat willen we komend jaar meer dan goedmaken met een hele sterke viering van 80-jaar bevrijding. Het programma wordt later bekendgemaakt, maar zal bestaan uit een combinatie van plechtige en waardige momenten gecombineerd met onderdelen die 'lichter van toon' zullen zijn.
- Speciale aandacht gaat wat ons betreft de komende jaren uit naar het nog verder inrichten van het centrum van Borger als 'Hunebedhoofdstad'. We hebben Hunebedden, we hebben het Hunebedmuseum en we vermarkten deze titel volop, maar het moet ook beleefbaar zijn in het centrum. Dat kan op allerlei manieren. Eén van deze manieren is bijvoorbeeld een Hunebedspeeltuin in het centrum. Primair ligt de verantwoordelijkheid voor de inrichting openbare ruimte bij de gemeente, maar we gaan hier graag over in gesprek.

6 - BIZ-gebied

Het BIZ-gebied is enerzijds het gebied waarbinnen de BIZ-bijdrage van ondernemers geheven wordt en anderzijds het gebied waar de inzet van de BIZ moet leiden tot direct en indirect rendement.

We kiezen ervoor om een logisch en geografisch samenhangend BIZ-gebied aan te wijzen dat aansluit bij de doelen van dit meerjarenprogramma. De BIZ richt zich op het behartigen van belangen van gebruikers van niet-woningen en daarmee met name van commerciële panden in het centrum van Borger. Op de kaart op de volgende pagina is het BIZ-gebied voor de periode 2025-2029 weergegeven.

De Buinerweg en de Hoofdstraat vormen de belangrijkste assen. Deze straten hebben een aantal zijstraten en parallelwegen, inclusief een plein (De Grote Brink). Deze straten herbergen gezamenlijk een grote concentratie winkels, horeca, dienstverleners, kantoren en overige bedrijven, waardoor gesproken kan worden over een centrumgebied. Buiten dit gebied wordt de frequentie waarop commerciële panden aanwezig zijn snel minder.

Dit gebied is gelijk aan het BIZ-gebied voor de periode 2020-2024. In de werkgroep is gekeken of er aanpassingen aan het werkgebied nodig zijn, maar we menen dat dit niet zo is. Het huidige gebied is het logische centrum en is de plek waar ondernemers het meeste belang hebben bij de collectieve activiteiten. Net als de afgelopen 5 jaar kunnen ondernemers buiten het BIZ-gebied vrijwillig kiezen om lid te worden van de OVB en zo onze activiteiten te steunen.

Het werkgebied voor de nieuwe BIZ geldt dus voor onderstaande straten en adressen.

Straat	Huisnummers	Straat (vervolg)	Huisnummers (vervolg)
Achter de Brink	Gehele straat	Grote Brink	Gehele straat
Bergman Beinsstraat	Gehele straat	Hoofdstraat	1 t/m 65
Bloemdijk	1 t/m 2	Kruisstraat	Gehele straat
Buinerstraat	1 t/m 8	Oostersestraat	1 t/m 1A
De Baander	1 t/m 2	Torenlaan	Gehele straat

Kaart BIZ-gebied centrum Borger

7 - Tariefstelling

Vanuit een BIZ willen we als ondernemerscollectief investeren in het centrum van Borger. Daarvoor is het nodig dat alle ondernemers in het werkgebied een bijdrage doen. De gezamenlijke bijdrage van alle ondernemers vormt het BIZ-budget. Sinds 2020 geldt er een systeem waarin alle gebruikers van commerciële panden in het BIZ-gebied een bijdrage betalen op basis van hun WOZ-waarde.

De minimumbijdrage was de afgelopen jaren €575 en de maximumbijdrage €1.250. Met deze bijdrages komen wij tot een budget tussen €45.000 en €50.000. Samen met de aanvullende inkomsten die de OVB ontvangt van leden die níet in het BIZ-gebied zitten, heeft de OVB de beschikking over een jaarbudget van €55.000-€60.000. Binnen de werkgroep en ook binnen een brede presentatie in mei 2024, waarvoor alle ondernemers waren uitgenodigd, is geconcludeerd dat dit momenteel een goed budget is. Dat geldt ook voor de komende jaren. We denken dat het niet noodzakelijk is om de budgetten te verhogen, ondanks het feit dat de kosten natuurlijk elk jaar stijgen.

Kortom, we willen de ondernemer de komende jaren niet verder op kosten jagen en hebben daarom besloten de tarieven voor de komende 5 jaar constant te houden[3].

De tariefstructuur is daarmee als volgt:

- De minimumbijdrage was de afgelopen jaren €575 en de maximumbijdrage €1.250. De opbouw valt af te lezen uit onderstaande tabel;
- Opslag en distributieruimtes, zoals gedefinieerd in de gemeentelijke basisadministratie, worden uitgesloten van een BIZ-aanslag;
- Kantoren en praktijkruimtes, zoals gedefinieerd in de Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG), betalen de helft van het onder punt 2 berekende bedrag;
- Commerciële panden in het BIZ-gebied zonder een gebruiker (leegstaande panden) betalen geen BIZ-aanslag;
- Een aantal categorieën niet-woningen worden uitgesloten van de BIZ-aanslag. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om gemeentelijke (nuts-)gebouwen, kerken, verzorgingstehuizen, wijkgebouwen en scholen. Leidraad is de BAG[4].

[3] Over vijf jaar lijkt een indexatie logisch, maar daar beslissen we op dat moment over, bij weer een nieuwe BIZ-ronde.
[4] Een artikel met precieze definities van panden die uitgesloten worden van heffing zal worden toegevoegd aan de gemeentelijke verordening voor de verlening/inwerkingstelling van de BIZ.

WOZ waarde	Te betalen BIZ-bijdrage per jaar
€1 t/m €300.000	€575
€300.001 t/m €500.000	€800
€500.001 t/m €1.000.000	€1.025
> €1.000.000	€1.250

NB. Voor OVB-leden geldt daarbij de volgende regel:

- Indien een (huidig of toekomstig) OVB-lid meebetaalt aan de BIZ (BIZ-bijdrageplichtig), wordt zijn/haar jaarlijkse contributie teruggebracht tot een basisbedrag van €25. Niet-OVB-leden die wel BIZ-bijdrageplichtig zijn, zullen worden gestimuleerd om lid te worden van de OVB om actief mee te denken over de inzet van de BIZ-middelen.
- Voor leden die niet BIZ-bijdrageplichtig zijn, blijft de contributie onveranderd door verlenging van de BIZ.

8 - Begroting en jaarprogramma 2025

- Alle ondernemers in het BIZ-gebied die een bijdrage betalen brengen een budget bijeen. In 2025 wordt dit budget geraamd op circa €47.000.
- Daarnaast zijn er inkomsten uit bijvoorbeeld contributies van leden van de OVB die niet BIZ-bijdrageplichtig zijn. In 2024 bedroeg dit een bedrag van €8.500 en we denken dat dit bedrag in 2025 ook circa €8.000 zal zijn.
- Ook leveren enkele evenementen inkomsten op, bijvoorbeeld uit horeca-opbrengsten en uit de verkoop van zegelrollen. Op basis van de afgelopen jaren gaan we uit van een opbrengst van €20.000.

In totaal bedraagt het jaarlijkse budget circa €75.000.

Met het totaalbudget gaan we het jaarprogramma van komend jaar uitvoeren. In onderstaande begroting is per hoofdthema een budget opgenomen, met daaronder de concrete projectonderwerpen waar we geld in willen investeren. Deze thema's zijn afgeleid uit het meerjarenprogramma uit hoofdstuk 5.

Thema's en projecten	Kosten	
Thema: Bruisend Borger	**€36.000**	
Winkelweek		€ 17.500
Sint-Maarten		€ 1.000
Koningsdagontbijt		€ 5.000
Sint intocht		€ 4.000
Zegelactie		€ 5.000
Kerstmarkt		€ 1.000
Overige en nieuwe evenementen		€2.500
Thema: Sfeervolle aankleding	**€12.000**	
Verlichting / kerstbomen		€ 4.000
Bloem baskets		€ 8.000
Thema: Marketing en promotie	**€7.000**	
Promotieactiviteiten Hunebedhoofdstad		€ 3.500
Drukwerkkosten		€ 3.500
Thema: Professionele vereniging	**€3.500**	
Vergaderkosten		€ 2.500
Kosten automatisering/website		€ 1.000
Thema: Samenwerking		
Geen specifieke kosten		
Thema: Ondernemerschap	**€6.500**	
Ondernemersbijeenkomsten		€ 2.500
Ondernemerschap (lezingen, workshops)		€ 4.000
Thema: Bijzondere initiatieven	**€5.000**	
80 jaar vrijheid		€ 5.000
Overige kosten	**€6.000**	
Energiekosten		€ 2.000
Representatiekosten		€ 200
Bank- en verzekeringskosten		€ 600
Voorziening dubieuze debiteuren		€ 500
Onvoorzien		€ 2.700
Totaal	**€76.000**	

9 - Organisatie en proces

9.1 Organisatie

De middelen die de gemeente Borger-Odoorn int vanuit de jaarlijkse BIZ-aanslag worden, verminderd met de perceptiekosten (inningskosten), doorgezet naar de Stichting BIZ Centrum Borger. De Stichting beheert de middelen en is opdrachtgever cq. subsidieverstrekker naar de partijen met wie zij opdrachten of subsidierelaties aangaat. Het gaat dan bijvoorbeeld om leveranciers of uitvoerende stichtingen die bijdragen ontvangen.

De Stichting stelt het geld beschikbaar aan de activiteiten die worden georganiseerd onder verantwoordelijkheid van de OVB. De Stichting en OVB zorgen ervoor dat alle ondernemers kennis kunnen nemen van het hier voorliggende meerjarenplan, de jaarlijkse begroting en de rekening/verantwoording. Via lidmaatschap van de OVB kunnen bijdrageplichtigen hun input geven op de jaarplannen en de begroting/rekening.

De gemeente Borger-Odoorn heeft een uitvoeringsovereenkomst met de Stichting BIZ Centrum Borger gesloten, waarin de wederzijdse afspraken, rechten en plichten vastliggen. Onder andere staan hierin de wijze van jaarlijkse aanvragen, bevoorschotting, afrekening en verantwoordelijkheid benoemd. Ook ligt vast hoe partijen communiceren en wat er gebeurt in geval van problematische of onvoorziene situaties.

9.2 Proces

Dit meerjarenprogramma is opgesteld onder regie van het bestuur van de OVB en de Stichting BIZ Centrum Borger. De voorbereidingen voor een verlenging van de BIZ in het centrum van Borger is opgepakt door een werkgroep van ondernemers verbonden aan de BIZ. Het gaat daarbij zowel om bestuursleden van de OVB als andere leden.

Het proces is ondersteund door bureau BRDG Advies. De gemeente Borger-Odoorn heeft het proces gefaciliteerd, via het leveren van informatie en uiteraard het gemeentelijk besluitvormingsproces.

Op 30-05-2024 zijn alle uitgangspunten en bijbehorende keuzes voor de nieuwe BIZ-periode gepresenteerd in een bijeenkomst waar alle ondernemers (bijdrageplichtigen) voor zijn uitgenodigd.

In de periode rond medio oktober vindt een draagvlakmeting plaats (exacte data worden nog nader bepaald), waarin alle potentiële bijdrageplichtigen kunnen stemmen over het verlengen van de BIZ voor de periode 2025-2029. Het meerjarenprogramma zoals dat hier voor ligt is daarbij het uitgangspunt. In de periode naar de draagvlakmeting toe zullen bestuur/werkgroep zich inzetten om alle stemgerechtigden zo goed mogelijk te informeren. Daarvoor wordt onder andere communicatiemateriaal opgesteld en worden ondernemers persoonlijk bezocht.